

Præsten havde Ret til at oppebære Offer, var han i Kraft heraf udenfor Reglen for de almindelige Embedsmænd, men i det Dieblif, at denne Ret bliver ophevet ved Lov, falder han ind under Lovgivningens almindelige Regler, medmindre der er en positiv Undtagelsesbestemmelse. Hvad er Lovgivningens almindelige Regel? Det er den, vi have i Straffelovens § 117 og 118. I § 117 forbydes det enhver Embedsmand at fordrø, modtage eller lade sig tilfige Gaver eller andre Fordele for sine Embedshandlinger. Det vil altsaa ses, at der ikke gjøres nogenfømhelst Forskjel paa, om det er den vedkommende Embedsmand, der fordrer eller blot modtager eller lader sig tilfige Gaver. Det er i juridisk Henseende aldeles ligegyldigt. Det var den ene Bemærkning, jeg vilde gjøre. Den anden Bemærkning er den, at jeg ikke kan se rettere, end at det er den fuldstændigste Misforstaaelse, naar man taler om at øve Tryk paa Befolkningens Frihed. Her er ikke Tale om at dressere Befolkningen eller lære de Enkelte, hvorledes de maa bruge deres Midler. Nei, her er kun Tale om at øve en vis Lugt over disse Embedsmænd, hvilkens alle Embedsmænd ere undergivne. Det er altsaa ikke Befolkningen, der øves Tryk paa, men det er kun Embedsmændene, hvem det forbydes at modtage Gaver, og det maa virkelig Befolkningen finde sig i. Det er ikke andet Tryk, der øves paa Befolkningen, end naar man overhovedet forudsætter, at Befolkningen ikke virker med til, at enkelte Funktionærer gjøre sig skyldige i Embedsforseelser, og det synes jeg ikke er noget ubilligt Tryk paa Befolkningen. Men Sagen er den, at, hvis Nogen har Lykt til at bestikke en Præst eller anden Embedsmand, saa er, forsaavidt det ikke sker paa den Maade, at den vedkommende Embedsmand faar Gaavn for at bryde nogen Embedspligt, den, der bestikker ham, ikke straffskyldig, men Embedsmanden er straffskyldig. Der vil altsaa i Virkeligheden ikke voldes nogenfømhelst Ulempe for den, der, efter at dette er blevet vedtaget, giver en Præst Noget, forudsat, at det ikke er Noget, han gjør, for at den Vedkommende skal krænke en Embedspligt. Man vil ikke straffe Manden, men kun Præsten. Altsaa det, som jeg tror, er det ene Rigtige paa dette Omraade, er, at Præsten bliver behandlet ligesom enhver anden Embedsmand, og Andet gaar dette Forslag ikke ud paa. Jeg forudsætter nemlig, at, naar det i Slutningen af Vædringsforslaget hedder, at „iøvrigt skal det ikke være en Præst forment at modtage de Gaver, som maatte ydes ham“ osv., vil det ikke være noget Serligt, her bliver indført. Jeg tror, at man i Almindelighed vil anse det for berettiget, at en Embedsmand modtager Gaver, der ydes ham i Anledning af hans Forhold til den Befolkning, der hører under hans Embedskreds. Jeg tror f. Ex. at det aldrig er blevet omtvistet, at en Herredsfoged eller en anden Embedsmænd kan, uden at risikere Straf derfor, mod-

tage Gaver i Anledning af sit Jubilæum eller i Anledning af Forslyttelse eller Sligt. Det Samme gjaelder om Præsten, og det er udtrykkeligt udtalt. Det Samme kunde jo tænkes i Anledning af et Naar eller Misvært eller en Familieulykke. I den Henseende er al Lovl. afftaaren, om den da har Lov til at modtage en Gave; det har han Lov til. Men ellers tror jeg, at denne Regel vil faae Anvendelse paa Præsterne, som er og maa være gjældende for alle Embedsmænd i Staten.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg tror, det er rigtig bemærket af den ærede Ordfører, at den Betydning, som Forhandlingen idag kan have, saavel som den Betydning, Forhandlingerne af det foreliggende Lovforslag i det Hele kan have, kun maa søges deri, at man i enkelte Punkter kan enes om Et og Andet, der kan tjene til at lette Lovens Gjennemførelse i Fremtiden, medens man paa den anden Side maa være enig om, at en Lov ikke lader sig gennemføre for Diebliffet. Allerede af den Grund maa dette være saa, at vi ikke ere enige om, hvad Formaålet er med det foreliggende Lovforslag, hvad Formaålet er i det Hele taget med et Lovforslag om Geistlighedens Lønning. Fra dette Synspunkt skal jeg altsaa kortelig omtale de Vædringsforslag, som nu foreligge. Hvad Vædringsforslaget Nr. 1 angaar, da antager jeg, at den Tanke, som er udtrykt deri, kan være brugelig som Grundlag i Fremtiden, naar man nærmere enes om Lønningsskasserne og Lønningernes Størrelse. Den Betydning vil jo dette have. Jeg har allerede ved Sagens 2den Behandling udtalt mig imødekommende mod den deri udtrykte Tanke, men dengang forelaa intet Vædringsforslag. Hvad jeg har sagt dengang, kan jeg henvise til nu, da Vædringsforslaget foreligger. Vædringsforslaget Nr. 2 er af aldeles underordnet Betydning. Vædringsforslag Nr. 3 har derimod større Betydning, og med Hensyn til dette henviser jeg til, hvad jeg udtalte ved 2den Behandling, hvorefter jeg foretrækker den § 15, som nu staar i Lovforslaget. Vædringsforslag Nr. 4 har kun den Betydning, at vise, hvorledes Liden gaar for os. Dengang Lovforslaget i Oktober Maaned blev forelagt, tog man $\frac{1}{2}$ Mars Restpit; nu er Liden gleden saa langt hen for os, at vi maa søie $\frac{3}{4}$ Mar dertil endnu, og dog ville disse $\frac{3}{4}$ Mar gaa, uden at der sker Noget.

H. Solm: Jeg har begjæret Ordet for en kort Bemærkning. Det ærede Medlem for Rjøge (Hørup) gif ud fra, at Forslaget her stiller Præsterne paa samme Maade som andre Embedsmænd, men dertil skal jeg bemærke, at saa er han ikke enig med de ærede Forslagsstillere og specielt ikke med den ærede Ordfører, som netop